

Pas a desnivell

Modèstia a part

Així, de primera intenció, anava a escriure que l'experiència no té preu. Però em freno de seguida i trobo que sí, que té un preu que es va pagant a termes i que no és mai teva del tot, sempre queden unes lletres amenaçadores que no se sap ben bé si les podem rescatar. Que consti que em refereixo a l'experiència en el sentit d'acumular lliçons no necessàriament apreses, d'aquelles que et deixen el dubte de si, al final, aprovaràs. En aquest país nostre (i potser deu passar poc o molt a tot arreu) hi ha una cosa vagament impalpable, aleatòria, etèria, plena de contradiccions. En diem prestigi, fama i, quan se'ns emporta l'optimisme, arribem a qualificar-la de popularitat. Com que, cama aci, cama allà, he assolit una edat provecta, m'han correspost esquitxos variadíssims de cada una d'aquestes coses. I de debò que n'hi ha per llogar-hi cadires.

En converses amb els joves, si s'escaigués —i sovint s'escau— els diria que es carreguessin de paciència i de resignació, perquè les pedres són tan grosses que les rodes no hi poden res. Val més no refiar-se'n i anar fent, cadascú al seu portant i a veure què surt. Hi ha coses que no se saben, si és que s'arriben a saber, fins que els anys han passat i repassat homes, dones i obres. Compto amb un petit anecdotari personal, que afegit a d'altres, podria constituir un manual contra els perills de la vanitat. Per exemple: el dia que es va fer la presentació de la «Gran Enciclopèdia Catalana», al Palau de la Generalitat, amb assistència del president i de les forces vives de la nostra cultura, jo em trobava conversant amb uns amics sobre la transcendència de l'acte. Hi havia un senyor d'edat madura que ens voltava. Vull dir que feia voltes a l'entorn del nostre grup i —mal m'està dir-ho— no em treia els ulls del damunt. Al final, l'home no es va poder aguantar més, va irrompre en la reunió i preguntà:

— Vós sou en Pere Calders, oi?

— Sí —vaig respondre-li, amb el sincer desig de no enganyar-lo—.

Confesso que en aquells moments em vaig sentir com un d'aquells ninots d'en Xavier Nogués, de la sèrie dels homes-gossos, que van vestits de persona, però tenen cua de gos. I la fan servir per a expressar alegries, hostilitats, enuigs, tots els sentiments que els sondrollen. Jo, convençut que topava amb un admi-

rador, vaig remenar la cua.

L'home em va agafar la mà dreta amb les seves dues mans, i me la va estrènyer amb efusió, sacsejant-la de dalt a baix.

— No sabeu pas les ganes que tenia de conèixer-vos personalment —em digué—. Perquè us volia dir que el llibre en català que m'agrada més és el vostre «Paraules d'Opton el vell».

En arribar en aquest punt, com un dels ninots d'en Nogués, em vaig quedar amb la cua entre les cames. I que consti

que sempre que es tracta de celebrar èxits d'en Tisner, estic disposat a remenar solidàriament la cua. Però allò, la veritat, era una mica fort.

— Gràcies, gràcies... —vaig replicar-li— Però ocorre que l'obra que esmenteu no és meua, sinó de l'AveHi Artis-Gener.

L'entusiasta espontani va tenir una reacció sorprenent. Em va deixar anar la mà (gairebé va llençar-la), i digué:

— És igual. Vós també m'agradeu molt. I se'n va anar, amb un posat d'empipament notori, com si els escriptors fossim una colla de torrats que no sabem mai el que ens pesquem.

Sembla una experiència difícilment repetible, però que ningú no s'ho pensi pas. Fa pocs dies, un equip de televisió va venir a casa, per gravar un programa on hi figurava jo. En un barri com el meu, de Sant Antoni, un fet així commociona el veïnat. Hi ha gent que surt als balcons per veure el moviment de furgonetes, de cambres, de reflectors i de personal que entra en un edifici determinat. Se'n parla i es fan conjectures, de replà a replà, de botiga a botiga. Poc temps després d'haver-se emès el programa, vaig coincidir a l'ascensor amb una veïna. És una senyora molt educada, molt cordial, que sempre es desfà en cortesies.

— Ja el vam veure, ja, senyor Calders —va dir-me—. Per cert que se'ns va fer curt. Com que es van passar tot el matí al seu pis... Però va quedar molt bé. Molt! Ahir al vespre vam sopar amb un matrimoni amic nostre que a vostè l'admiren molt. Sobretot el marit, que no es perd cap dels seus treballs. Va explicar-nos que els articles que ha escrit sobre les bruixes de Vallgorguina són preciosos. Els retalla i els guarda com una joia.

I apa, altra vegada allò de remenar la cua amb imprudència i el replegament gairebé immediat per a endreçar-la entre les cames. Perquè mai no he escrit res sobre les bruixes de Vallgorguina, no perquè no mereixin tota mena d'atencions, sinó a causa d'haver-me distret amb altres temes.

Al final, la conformació convenient: mentre m'atribueixin coses bones... Però el recel queda, no puc fer-hi més. ¿Què deuen dir quan jo no els sento? ¿Què ens diuen els «altres» (o què diem) quan ells no ho poden sentir? ● PERE CALDERS